

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae

Schnorrenberg, Anno

Coloniae, 1740

Titulus IX. De Raptoribus, incendiariis, violatoribus Ecclesiarum, & de
furtis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62040](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62040)

TITULUS IX.

D E

*Raptoribus, Incendiariis, Violatoribus Ecclesiarum
& de Furtis.*

DElicta, quibus proximus in bonis fortunæ damnificatur, sunt: Rapina, incendium, Sacrilegium sive violatio Ecclesiarum & furtum. De his

Quæres primo: Quid est furtum?

2. De Jure Civili est contrectatio fraudulosa lucri faciendi gratiâ, vel ipsius rei, vel etiam usus ejus possessionisve. L. 1. § furtum. ff. de furtis. Clarius S. Thom. 2. 2. q. 66. a. 3. occulta acceptio rei aliënæ invito domino. Dicitur 1mo. Occulta acceptio, sive translatio rei de loco ad locum animo sibi appropriandi vel dominium vel usum, vel possessionem, Domino rei aut usûs invito. Ex hac definitione sequitur furtum esse 1mo: si creditor re sibi oppignoratâ, & depositarius deposito utatur. L. si pignore. 24. ff. de furtis. Modo tamen depositum sit signatum. 2do. Si Commodatarius re commodata ad alium usum vel modum, quam commodata sit, utatur. L. qui re. 76. ff. de furt. vel si rem sibi commodatam absque voluntate Domini commodaverit. 3tio. Qui rem alienam aut in publico aut in privato loco invenit jacentem, & eam lucri causâ sustulit, fur est, non autem,

si eam Domino, vel ei qui suam esse ostenderit, animo restituendi acceperit. L. falsus. 43. §. qui alienum. ff. de furt. 4to. Qui mandat vel Consilium ad furtum suggerit, vel ex furto scienter participat, vel fures aut res furtivas recipit, vel eas Domino quærenti occultat, sunt furti complices. Cap. qui cum fure. 4. de furtis. §. 4. & 11. Institut. de oblig. qua ex delict. §. 10. Si filiusfamilias rem patris, uxor rem mariti, aut communem, Servus rem Domini, socius contra leges rem societatis eripiat, furtum committunt. L. servi 17. & L. si Socius. 45. ff. de furt. L. eos qui. 14. Cod. eod. tit. quamvis fures domestici non tam severe puniantur, & inter personas proximè conjunctas, non furti, sed loco illius rerum amotarum detur actio. L. Divortii. 2. C. Rerum amotarum. 6to. Dominus rem propriam auferens, reus est furti, si ejusdem rei usus vel usufructus aut detentio ad alterum pertinebat, ut si res erat Creditori oppignorata. L. creditoris. 15. L. si debitor. 79. de furt. 7mo. etiam ille furti reus est, qui ob necessitatem famis vel paupertatis rem aufert alienam. Cap. si quis. 3. de furt. dummodo necessitas non fuerit

Hhhh 3 rit

rit extrema, in ea enim usus rei alienæ jure naturæ est communis. *Can. non satis. 14. can. pasce. 21. dist. 86. arg. can. discipulos. 26. de consecr. dist. 5.*

Quæres secundo: Quæ furti pœna?

3. 1mo. Pœnæ civiles sunt: ob furtum manifestum cogitur fur præter rem furto ablatam reddere quadruplum, ob furtum non manifestum duplum, & ad hoc merè pœnalis furti datur actio. §. pœnam. §. fin. *Instit. de obligat. qua ex delict. &c.* deinde fur rem ablatam cum omni interesse restituere tenetur, & ad hoc competit Domino rei ablatæ, & ei, cui furtum non esse factum interest, rei vindicatio non solum adversus furem, sed etiam contra quemcumque rei furtivæ possessorem. *Cit. §. fin.* præter actionem rei vindicatoriam habet Dominus rei furtivæ conditionem furtivam ad restitutionem rei ablatæ, si extet, vel æstimationem, si haberi nequeat, & omne interesse adversus furem omnèque ejusdem complices, & quidem adversus singulos in solidum, præterea contra quoscunque hæredes furis, non modò in id, quod ad eos ex defuncti delicto pervenit, sed in solidum, licet non possideant. *Cit. §. fin. Institur.*

2do. Pœna Criminalis propter furtum, si sit magnum vel sæpius iteratum, aut periculosum, quia cum effractionem vel armis factum. *Juxta constitut. crim. Carol. V.* est pœna Capitis.

3tio. Pœna Canonica in Clericos furti condemnatos est ab officio & ordine depositio. *Can. Presbyter. 12. dist. 81. & infamia, can. infames. 17. caus. 6. q. 1. cap. fin. de furs.*

Quæres tertio: Quæ furti species? 3. Sequentes: 1mo. Sacrilegium, quod fit tribus modis. 1mo, auferendo rem sacram de loco sacro. 2tio. Auferendo rem sacram de loco non sacro. 3o. Auferendo rem non sacram de loco sacro, cujus custodiæ concredita erat. *can. quisquis. 21. caus. 17. q. 4.* hoc crimen est mixti fori ita ut laicus Sacrilegus à Judice Ecclesiastico puniri valeat. *Cap. conquestus. 17. de for. competent.*

2do. Plagium, si liber homo furripiatur vel abducatur, vel servus alienus occultetur, aut detineatur. De quo in *cap. 1. de furs.*

3tio. Abigeatus, dum quis dolo malo de grege vel armento ex stabulo aut pascuis pecora deprædatur & abducit.

4to. Peculatus, quo pecunia vel res ad ærarium Reipub. pertinentes ab eo, cujus fidei & periculo commissæ non sunt, furripiuntur.

5to. Crimen de residuis, quando pecunia publica ad certum Reipub. usum destinata ab eo, cujus fidei & periculo est concredita, retinetur vel in proprium usum convertitur.

6to. Crimen expilatæ hæreditatis, quando ante hæreditatem aditam vel nondum possessam res mobilis ad hæreditatem pertinens auferitur.

7mo. Sepulchri violatio, dum lapides sepulchrales aliaque monumenta auferuntur, aut cadavera sepulchrorum effodiuntur & spoliuntur.

8vo. Terminum amotio, quando quis dolo malo terminos vel lapides limitaneos eruit, auferit aut transponit, vel solum ut alteri noceat, vel ut, quod fundo vicino detrahit, suo adjiciat.

Quæ

Quæres *quarto*: Quid est rapina?

Re. Est contrectatio rei alienæ mobilis, in quo convenit cum furto; sicut enim hoc sine translatione rei de loco ad locum non committitur, ita nec rapina absque tali contrectatione fieri potest. Deinde est contrectatio dolosa; quia rem alienam rapiens, quam putat esse suam, sive juris sive facti sit error, à rapinæ delicto excusatur. Denique est violenta rei alienæ contrectatio, in quo distinguitur à furto, cum rapina, præter furti injustitiam, quâ proximi bona læduntur, realem importet contumeliam, lædens proximi personam & honorem, eidem vim & violentiam inferendo, ideoque rapina Clerico facta, Canonis. *si quis suadente excommunicationem inducit.*

Quæres *quinto*: Quæ Raptorum pœnæ?

Re. Rapinam passus contra raptorem civilem vel criminalem institueri potest actionem. *1mo* Raptor actione civili intra annum utilem conventus in quadruplum, post annum in simplum condemnatur. *2do* Actione criminali contra raptorem, institutâ, rapina cum tumultu & armis facta pœnâ capitis punitur.

De Jure Canonico raptores excommunicationis feriuntur sententiâ. *Cap. 1. 2. & 3. de Raptor.* ex Bulla cœnæ Raptores sive pyrata in mari, Ecclesiæ Romanæ rapinas agentes, & bona Christianorum naufragantium vel in mari vel in litore inventa surripientes, aut scienter sibi ipsis accipientes, aut ab aliis rapta recipientes Summo Pontifici

reservatam incurrunt excommunicationem.

Quæres *sexto*: Quæ delicta ad rapinam referuntur?

Re. 1mo. Latrocinium, quo homo ab homine spe prædæ occiditur, hujus sceleris pœna juxta *constitut. Crimin. Carol. V. art. 130. & 137.* est rota. *2do.* Vis, quæ vel privata, vel publica est, privata sine armis, publica cum armis inferitur. *3tio.* Concussio, dum alicui ad quid faciendum, vel omittendum terror incutitur, quod fit vel à privatis, dum schedulæ incendiariæ vel mortis comminatoriæ mittuntur, nisi in tali loco pecuniæ reponantur, vel à Magistratibus aut eorum Officialibus, quando aliquid à subditis extorquetur, ut justitiam obtineant, creditum recipiant, in distributione onerum communium ultra condignum non graventur &c.

Quæres *septimo*: Quid est incendiarius?

Re. Incendiarius à causato voluntariè dicitur incendio, hoc vel est culposum solum, vel dolosum simul, culposum est, quando absque directa intentione ex imprudentia vel negligentia cujusdam incendium oritur, quod fit vel ex culpa lata ut in *L. si fortuito. 11. ff. de incend. ruin. naufrag.* vel ex culpa levi, ut in *L. qui occidit. 30. §. in hac quoque. ff. ad L. Aquil.* vel ex culpa levissima, ut in *L. si Servus. 27. §. 9. & 11. ff. ad Leg. Aquil.* incendium dolosum est, quando quis datâ operâ sciens & prudens apposito igne ædes, aliudve ædificium sive urbanum, sive rusticum, aut segetes, sylvas, vineas

neas & incendit, vel ad hoc mandatum, auxilium, vel consilium præstat. *Can. cum devotissimam* 8. 12. q. 2. *Can. pessimam* 32. *caus. 23. q. 8. cap. si egres-*
sus. 5. cap. si quis. 6. de injur. & damn.

Quæres octavo: Quæ incendiario-
rum pœnæ?

ꝛ. Ob incendium malitiosum & dolosum incendiarius & omnes illi, qui consilium vel auxilium præstiterunt, sublata & incensa restituere & tribus annis pœnitere debent, incendiarius insuper, si priusquam satisfecerit mortuus fuerit Ecclesiasticâ privatur sepulturâ. *Can. si quis membrorum* 31. *Can. pessimam* 32. *caus. 23. q. 8. cap. in litteris. 5. de Raptor.* incendiarius locorum piorum ipso facto excommunicatus est. *Cap. tua nos. 19. de sentent. excomm.* locorum profanorum incendiarii excommunicandi sunt.

Quæres nono: Quæ pœna incendii casualis, in quo tamen culpa intervenit.

ꝛ. Si dans occasionem incendii casualis, culpam latam commiserit, ad restitutionem etiam ante Judicis sententiam, si culpam levem & levissimam, post sententiam Judicis tenetur. Ex culpa incendium accidit quando ex imprudentia vel negligentia oritur.

Quæres decimo: Quinam sunt violatores Ecclesiæ?

ꝛ. Sunt illi, qui Ecclesias vel loca religiosa & pia violentè effringunt & spoliant, de quibus in *Can. Canonica*

107. *caus. 11. q. 3. Can. omnes. 5. Can. quisquis. 21. caus. 17. q. 4.*

Quæres undecimo: Quæ sunt Ecclesias violantium pœnæ?

ꝛ. Si spolium cum effractione factum, sunt ipso facto excommunicati & per solum Papam post denuntiationem absolvuntur. *Cir. Cap. tua nos. Cap. conquesti. 22. de sentent. excomm.* si non restituant, aut ante mortem de restituendo caveant, Christianorum privantur sepulturâ, & si quis Presbyterorum vel Clericorum eis in vita vel morte pœnitentias, seu absolutionem dare, aut sepulturæ interesse vel eorum Eleemosynas accipere attentaverint, seu hujusmodi rapinæ participes inventi fuerint, ordinis sui damnum irreparabiliter patiantur & Ecclesiastico beneficio careant. *Cap. super eo. 2. de Raptor.*

Quæres duodecimo: An raptores jure Asyli gaudeant?

R. A Jure Asyli per constitutionem Gregor. XIV. excluduntur *1mo.* publici latrones, id est, qui homines spoliandi causâ homicidia committere solent. *2do.* Viarum grassatores, qui itinera frequentata publicasque stratas obsident & viatores prædæ causâ & violentè ex insidiis absque cæde tamen aggrediuntur. *3tio.* Agrorum depopulatores, qui segetes agrorum vel fructus vinearum comburendo vel destruendo devastant.